

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm Vlt. Quia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

SUMMARIUM.

1. In literis beneficialibus attendendum tempus datæ, ut is, qui prius gratiam impetrauit, alteri præferendus sit.
2. Pluribus cum literis Apostolicis eodem die ad eandem ecclesiam concurrentibus in præsentatione, præferendus est is, qui literas prius præsentauit: si simul autem concurrant, locus est gratificationi, ita ut unus illorum pro collatorum arbitrio eligi possit.

NOTANDUM I. In literis beneficialibus de providendo, attendi debet tempus datæ, ut is, qui prius gratiam impetrauit, alteri præferendus sit, iuxta iuris reg. 54. in 6. *Qui prior tempore, potior est iure.* Consentit e. tibi qui 12. hoc tit. & lib. Quapropter, si duorum impetrantium literæ eodem die impetratæ sint, probatio incumbit ei, qui suas prius expeditas affirmat: Similitérque ei qui suas prius præsentatas, ait, cum hoc sit fundamentum intentionis suæ, prout docet Imola in e. relatum n. 8. de præbend.

NOTANDUM II. Si in literis de providendo, quæ pluribus eodem die ad eandem ecclesiam datæ sunt, apparere non possit de prioritate temporis, is præferendus est, qui literas prius præsentauit: Sin autem ponamus, duos, pluresue impetrantes simul præsentasse, tum locus est gratificationi, ita ut unus ex ijs collatorum arbitrio eligatur, sicuti hoc idem dicitur de pluribus à patrono laico præsentatis in e. cum autem, 24. iun. Gl. ver. iudicio Episcopi, de iure patron. Ratio horum est, quia ambæ gratiæ expectatiuæ validæ sunt, quamuis collatores alterutram rejicere possint, siue contra eam excipere, quod Papa non soleat ecclesiam vnâ pluribus eiusmodi mandatis grauare: sed debent tunc rejicere eam, quæ minoris firmitatis est: sin autem æqualis, tum demum gratificationi locus est. Alia verò ratio est de literis beneficialibus, quibus pluribus personis vno eodémque die eiusdem beneficii collatio facta est: In hoc enim casu literæ, quæ posteriùs datæ, obreptitiæ sunt, & penitus irritæ, ex quibus proinde nullum ius impetranti ac-

quiri potest, neque earum vigore in possessione, absque intrusionis vitio mitti. Quamobrem prioritas præsentationis in hoc casu prodesse non potest, sed, si de prioritate collationis apparere nequeat, neutra gratia seu collatio Papalis executioni mandanda, interim, donec quid certius intelligatur, prout bene docuit hîc Philip. Francus n. 6.

CAPITVLVM VLT.

Quia.

PARAPHRASIS.

Bonifacius VIII. Pontifex reuocat omnes indulgentias seu priuilegia perpetua, quæ à se vel Antecessoribus suis concessa sunt personis, ut siue in scholis essent, siue in altera ecclesiarum suarum residerent, siue in Curia Romana moram traherent, siue in alio certo loco, vel etiam (*appareat, verba copulatiuè, non diuisim accipi*) beneficiorum suorum fructus, exceptis quotidianis distributionibus, percipere possent, Et protestatur, se eiusmodi priuilegium seu gratiam impostero personis non concessurum esse, optátque, cum precipere non possit, ut nec successores sui concedant: Eò quòd vagandi licentiam & dissolutionis materiam præbeat, & in cultus diuini diminutionem cedat, atque ob eam plerumque diuinum officium omitteretur, cum tamen ecclesiasticum beneficium propter præstandum officium conferri soleat.

SUMMARIUM.

1. Indulgentia seu priuilegia omnia concessa à Bonifacio, & eius Prædecessoribus, Clericis de percipiendis perpetuè fructibus, in absentia sunt reuocata.
2. Per hoc tamen non censetur sublatum priuilegium percipiendi fructus beneficii in absentia concessum alicui ad rempus incertum seu indefinitum v. g. dum in studiis versaretur.
3. Neque etiam indulgentia concessa ecclesiis

elefis, vel dignitatibus reuocata sunt, sed tantum qua concessa sunt personis.

4. *Papa, alijsue Princeps successoribus suis imperare, aut legem prescribere non potest.*

In primis aduerte, hanc indulgentiarum reuocationem duobus modis limitari; Primo, vt tantum perpetuæ indulgentiæ fructus in absentia percipiendi reuocata sint, non item ad tempus, v. g. quinquennij. Nomen autem *perpetuum* in iure idem significare solet, quod dum hominis vita durat, vti colligitur ex l. i. ff. pro socio: Quo ipso sensu beneficia ecclesiastica perpetua dicuntur; siue quod ius tribuant totâ vitâ duraturum, nisi beneficiarius legitime renunciet, vel ob crimen aut inhabilitatêm amoueat, siue, quod per totam vitam durare possint, si sermo sit de beneficiis manualibus, argum. l. Iuris peritos 33. in princ. ff. de excusat. tutorum. Nam & hoc ipso sensu gratiæ Principis perpetuæ dicuntur, quia semper durant, donec reuocentur, vel ijs renuncietur. Qua de re videri potest Azor tom. 2. lib. 3. cap. 26. q. 12. & docui Th. mor. lib. 4. tr. 2. cap. 1.

2. *Quæstio* autem est, si indulgentia siue priuilegium fructus beneficii in absentia percipiendi, concessum alicui fuerat ad tempus incertum, seu indefinitum, v. g. dum in studiis versaretur, vel in Episcopi seruitio, num sublatum censeri debeat? Affirmat hîc Gl. ver. perpetuas, ibid. Francus, quia etiam in hoc casu gratia perpetua esse possit, argum. l. sufficit 5. ff. de condict. indebiti. Cõtrarium tamen magis placet, quod Ioann. Monachus hîc docet. Quia licet fateamur, vocem *perpetuum* interdum ita vsurpari, prout etiam Gl. annotauit in cit. l. 1. tamen ea vsurpatio minus frequens est; neque huic textui satis accommodata videtur: Accedit, quod constitutio hæc correctoria sit, seu reuocatoria; & ideo quæ expressè non reuocantur, consistere censentur, argum. l. præcipimus 31. C. de appellat. Dicamus itaque, perpetuam indulgentiam hîc dici, quæ per se ac veluti positiuè perpetuitatem habet, donec reuocetur: non quæ negatiuè tantum, quia certo tem-

pore non definitur; & casualiter fieri potest, vt totâ vitâ duret.

Secundò limitatur ista reuocatio, vt tantum indulgentiæ, quæ personis concessæ sunt, reuocentur; non item quæ ecclesiis, aut dignitatibus: Hæc enim realia, & localia priuilegia, sua pte naturâ stabiliora sunt, magisque fauorabilia, quàm quæ personalia seu personis singulis concessa, prout hîc Gl. admonet, vel dignitatibus; Et Gl. margin. ibid. frequenter fieri, vt quippiam per se concedatur ecclesiæ, aut dignitati; tametsi in utilitatem personarum quasi per accidens redundet.

NOTANDVM I. Propter ambitiosam petentium importunitatem fieri potest, vt Romanus Pontifex dispensationes & gratias circa beneficia largiatur, quæ in ecclesiarum detrimentum, cultûs diuini imminutionem, & officiorum diuinorum neglectum cedunt, atque insolentiæ & vagationis materiam clericis præbent: Et ideo tales concessiones aboleri conuenit, cum nihil magis Ecclesiarum Pastoribus, maximè supremo Pontifici incumbat, quàm diuini cultûs augmentum, ecclesiarumque decorem & bonum ordinem procurare: & quæ his contraria sunt, tollere. Porrò ex hoc ipso textu colligitur, quod, quando Princeps rescripsit, aut indulgentiam, gratiamue concessit contra ius, aut utilitatem publicam, obreptitiè, propter petentium opportunitatem, emanasse, censeri debeat, sicuti hoc ipso allegato textu, annotauit Gaill lib. 2. obseru. 58. n. 9. & Glossa hîc ver. importunitatem, quod *propter petentium importunitatem Princeps sæpe non concedenda concedit, vt hîc vides, & l. 1. C. de petii. bon. sublati lib. 10.* Dixi de hac re in c. quæ in ecclesiarum, de constit.

NOTANDVM II. Papa, alijsue Princeps 4 successoribus suis imperare, legemue præscribere non potest: quia par in parem imperium non habet, c. innotuit 21. de elect. Sumpsit autem Bonif. VIII. extrema huius c. verba ex l. digna vox 4. C. de legibus, vbi Impp. Theodos. & Valentinianus aiunt, *quod vobis licere non patimur, alitis indicamus.* Ibidem Salicetus, *Paribus licet indicare, non imperare.*